

Ελληνική οικογένεια ζει την κρίση στο Λονδίνο

Η ανεργία, ο κλονισμός της καριέρας και οι επιπτώσεις τους σε ένα ζευγάρι με παιδί. **Το νέο μυθιστόρημα της Δήμητρας Κολλιιάκου**

ΔΗΜΗΤΡΑ ΚΟΛΛΙΑΚΟΥ
Το πρόσωπο του ουρανού

Εκδόσεις Πατάκη, 2013, σελ. 360, τιμή 15,90 ευρώ



ΤΟΥ ΒΑΓΓΕΛΗ ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Οι ανησυχητικές στραβοτιμονιές των ερωτικών και των συζυγικών δεσμών, οι αθεράπευτα δύστροπες σχέσεις ανάμεσα σε συναδέλφους και φίλους (με τα παιχνίδια εξουσίας να διεδέχονται το ένα το άλλο), όπως και τα πολλαπλά αδιέξοδα στα οποία οδηγούνται οι νεότεροι κλώνοι προσπαθώντας να παρακάμψουν το πέτρινο περιβάλλον των γονιών τους απασχόλησαν κατ'επανάληψη τη Δήμητρα Κολλιιάκου κατά τη διάρκεια της προηγούμενης δεκαετίας.

Η πικρή γεύση που αφήνει η καθημερινή ζωή (ακόμη και όταν κάθε οικονομική δυσκολία μοιάζει λυμένη) σε συνδυασμό με μια ισχυρή αίσθηση ματαιότητας (η οποία σπεύδει να καλύψει με το μελαγχολικό της αποτύπωμα την επιφάνεια όλων των πραγμάτων) συνιστούν τα απαραίτητα μοτίβα της πεζογραφίας της Κολλιιάκου τόσο στα δύο μυθιστορήματά της (*Το μαγείο*, 1999, *Θερμοκρασία δωματίου*, 2006) όσο και στις τέσσερις νουβέλες της, συγκεκριμένες σε έναν τόμο που κυκλοφόρησε το 2009 υπό τον τίτλο *Η αρρώστια των βουνών*.

Με *Το πρόσωπο του ουρανού* η Κολλιιάκου έρχεται να συμπυκνώσει τους θεματικούς άξονές της και να στερεώσει την αλυσίδα των χαρακτήρων της σε ένα μυθιστόρημα που ακουμπάει βαριά πάνω στην ελληνική και στην ευρωπαϊκή κρίση χωρίς την ίδια ώρα να υποκύπτει στην οποιαδήποτε εξωτερικότητα. Τα στοιχεία της προσωπικής κρίσης την οποία καλούνται να αντιμετωπίσουν οι ήρωες στο *Πρόσωπο του ουρανού* θα αρχίσουν να συσσωρεύονται στη συνείδησή τους πολύ προτού ξεσπάσει η κρίση της κοινωνίας.

Οι εισοδηματικοί περιορισμοί, η ανεργία και ο κλονισμός της καριέρας θα ροκανίσουν σαν τρωκτικά την καθημερινότητά τους και θα ανατρέψουν τις ποικιλώνυ-

μες (μικρότερες ή μεγαλύτερες) προσδοκίες τους αλλά δεν θα αποτελέσουν σε καμία περίπτωση τον αιτιώδη παράγοντα για την υπαρξιακή τους δίνη και τα δεινά προβλήματα της ατομικής τους ταυτότητας: προβλήματα που, όπως ξέρουμε και από τα προηγούμενα βιβλία της Κολλιιάκου (θυμίζω τις εισαγωγικές μου παρατηρήσεις), πρόλαβαν να δώσουν πολύ νωρίτερα το «παρών» στον βίο τους οδηγώντας τον ήδη από τότε σε ραγδαία αποσύνθεση.

Σωτήρια επανεκκίνηση

Η πλοκή του καινούργιου μυθιστορήματος της Κολλιιάκου ξετυλίγεται στο Λονδίνο, όπου ένας άγγλος πανεπιστημιακός μαζί με την ελληνίδα γυναίκα του (δασκάλα ελληνικών) και το δεκάχρονο παιδί τους, ένα μοναχικό και άκρως εσωστρεφές αγόρι, θα αγγίξουν επικίνδυνα τα όριά τους. Ο σύζυγος θα χάσει τη θέση του στο πανεπιστήμιο, θα αναζητήσει δουλειά στην Ισπανία και θα προσπαθήσει να γίνει μυθιστοριογράφος (τα ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια και η λογική του μάνατζμεντ θα σαρώσουν τις φιλολογικές σπουδές, που είναι ο τομέας του).

Η σύζυγος θα δει από την πλευρά της σε αυτές τις κινήσεις την επιβεβαίωση των υποψιών της για τη σοβούσα από καιρό διάλυση της σχέσης τους και θα θρηνήσει πρόωρα το τέλος της. Όσο για το παιδί, θα εναντιωθεί με βίαιο τρόπο και στους δύο προσπαθώντας να αντισταθεί στον ανταγωνισμό τους. Τα αδιάκοπα ψέματα, οι βασανιστικές υπεκφυγές και οι απανωτές αποκρύψεις θα προκαλέσουν μια σωστή κόλαση και για τους τρεις τους, αλλά το παιδί θα κατορθώσει απροσδόκιστα να βάλει φρένο στην κατακύβηλα δημιουργώντας τις προϋποθέσεις για μια σωτήρια επανεκκίνηση – έστω κι αν μια τέτοια προοπτική δεν θα μείνει ως και τις τελευταίες σελίδες παρά ένα απλό ζητούμενο.



Η πικρή γεύση που αφήνει η καθημερινή ζωή και η αίσθηση ματαιότητας συνιστούν τα μοτίβα της πεζογραφίας της Δήμητρας Κολλιιάκου

Το πρόσωπο του ουρανού παρουσιάζει πολλά κοινά με τη *Θερμοκρασία δωματίου* – τόπος της δράσης, επαγγελματικές ιδιότητες των πρωταγωνιστών, ενδοοικογενειακές συγκρούσεις, πλήρης αδυναμία συνεννόησης με τις απερχόμενες ή τις απελθούσες γενιές –, πηγαίνει όμως σίγουρα πολύ πιο πέρα από αυτήν. Δεν πρόκειται μόνο για τους εντελέστατα σχεδιασμένους χαρακτήρες (με κορυφαίο τον

χαρακτήρα του παιδιού το οποίο θα καταφέρει να εξισορροπήσει με μια σπάνια συναισθηματική ευφυΐα τις αντινομίες των γονιών του) αλλά και για την ευρηματικότητα της σκηνοθεσίας.

Η Κολλιιάκου θα εγγράψει στην κεντρική της αφήγηση δύο επιπλέον ιστορίες: ένα μυθιστόρημα επιστημονικής φαντασίας και ένα ημερολόγιο που θα έχει ως θέμα του την παραμονή των βρετανικών στρατευμάτων στην

Κρήτη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Με το διπλό αυτό τέχνασμα η συγγραφέας θα πετύχει αφενός να προβάλει καλειδοσκοπικά το αίσημα καθολικής προδοσίας που διακατέχει τα μέλη της μυθιστορηματικής της οικογένειας και αφετέρου να δοκιμαστεί σε ένα περίτεχνο λογοτεχνικό παιχνίδι που δεν θα καταλήξει ποτέ στην εκχέτιση και στον ναρκισσισμό. Ένα εξ ολοκλήρου κερδισμένο στοίχημα.